

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра психології**

"27" червня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Психогенетика

**підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 053 Психологія
за освітньо-професійною програмою Психологія
мова навчання українська**

Слов'янськ – 2022 р.

Розробник: Дейниченко Лариса Миколаївна – кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри психології ДДПУ

Рецензенти:

Мамічева Олена Володимирівна – доктор психологічних наук, професор,
завідувач кафедри логопедії та спеціальної психології ДДПУ

Степаненко Лариса Вікторівна – кандидат психологічних наук, доцент,
кафедри психології ДДПУ

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри психології

Протокол № 12 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри психології кандидат психологічних наук, професор
Мелоян А.Е.

Погоджено групою забезпечення спеціальності 053 Психологія

Керівник групи забезпечення Мелоян А.Е.

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р., протокол №9

1. Опис навчальної дисципліни Психогенетика

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 150	Рік підготовки:	
	3-й	3-й
	Семестр	
	5-й	5-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 5 самостійної роботи здобувача – 8	26 год.	12 год.
	Практичні	
	24 год.	8 год.
	Самостійна робота	
	100 год.	130 год.
	Вид контролю: залік	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психогенетика»: є засвоєння здобувачами закономірностей спадковості, індивідуальних відмінностей психічної діяльності людини, пов'язаних із генетичними змінами; оволодіння майбутніми психологами вміннями застосовувати психогенетичні методи дослідження в практичній діяльності.

1. МАТРИЦЯ

компетентностей, програмних результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (обов'язкових) «ПСИХОГЕНЕТИКИ»

Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ПРН 1 Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ПРН 2 Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.</p> <p>ПРН 4 Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.</p> <p>ПРН 7 Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПРН 10 Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.</p> <p>ПРН 12 Знання методології та теоретичних проблем психології, методологічних основ наукового дослідження та професійної практики.</p> <p>ПРН 19 Планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку.</p>	<p>словесний метод (проблемні й оглядові лекції); практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод демонстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна робота (підготовка творчих та проблемних завдань, психодіагностичного інструментарію тощо); студентоцентрований, проблемно-орієнтований, комунікативний, професійно-орієнтований підходи до навчання.</p>	<p>спостереження за навчальною діяльністю здобувачів; усне та письмове опитування; оцінювання самостійної роботи (реферат, конспект наукової статті, психологічний словник, аналіз психотехнік, презентація результатів психологічного дослідження); тестування; залік.</p>

1. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	зокрема			усього	зокрема		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Розділ 1. Психогенетика як галузь науки. Елементарні основи генетики								
Тема1.Психогенетика як наука	12	2	2	8	12	2	-	10
Тема 2. Основні поняття сучасної генетики	10	2	-	8	10	-	-	10
Тема 3. Елементарні основи спадковості	12	2	2	8	12	-	2	10
Тема 4. Методи психогенетичних досліджень	12	2	2	8	12	2	-	10
Тема 5. Генотип і середовище в індивідуальному розвитку	11	2	2	7	10	-	-	10
Разом за розділом 1	57	10	8	39	56	4	2	50
Розділ 2. Психогенетичні дослідження властивостей особистості та її поведінки								
Тема6. Психогенетика порушеної поведінки	12	2	2	8	12	2	-	10
Тема7. Психогенетичні дослідження психічного дизонтогенезу	12	2	2	8	12	-	2	10
Тема8. Психогенетика аномальної та девіантної поведінки	12	2	2	8	12	2	-	10
Тема 9. Психогенетика темпераменту та властивостей особистості	12	2	2	8	12	2	-	10
Тема10. Психогенетичні дослідження когнітивної сфери людини	11	2	2	7	12	2	-	10
Тема11. Психогенетика обдарованості	11	2	2	7	12	-	2	10
Тема12. Психогенетика сенсорних особливостей рухових здібностей.	12	2	2	8	12	-	2	10

Тема 13. Вікові аспекти психогенетики	11	2	2	7	10	-	-	10
Разом за розділом 2	93	16	16	61	94	8	6	80
Усього годин	150	26	24	100	150	12	8	130

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Психогенетика як наука	2	2
2	Основні поняття сучасної генетики	2	-
3	Елементарні основи спадковості	2	-
4	Методи досліджень в психогенетиці	2	2
5	Генотип і середовище в індивідуальному розвитку	2	-
6	Психогенетика порушеної поведінки	2	2
7	Психогенетичні дослідження психічного дизонтогенезу	2	-
8	Психогенетика аномальної та девіантної поведінки	2	2
9	Психогенетика темпераменту та властивостей особистості	2	2
10	Психогенетичні дослідження когнітивної сфери людини	2	2
11	Психогенетика обдарованості	2	-
12	Психогенетика сенсорних особливостей та рухових здібностей	2	-
13	Вікові аспекти психогенетики	2	-
Разом		26	24

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Предмет психогенетики. Значення психогенетики в роботі психолога.	2	-
2	Основні закономірності спадковості	2	2
3	Методи психогенетичних досліджень	2	-
4	Типологія генотип–середовищних ефектів.	2	-
5	Психогенетика психічних розладів	2	-
6	Генотип і середовище в психічному дизонтогенезі	2	2
7	Генетичні причини виникнення алкоголізму та злочинності.	2	-
8	Темперамент і особистість.	2	-
9	Психогенетичне дослідження інтелекту	2	
10	Дослідження геніальності	2	2
11	Психогенетичні дослідження сенсорного сприймання	2	2
12	Вікові аспекти вивчення індивідуальних відмінностей	2	-

	у психогенетиці		
Разом		24	

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Історія психогенетики	8	10
2	Основні поняття психогенетики.	8	10
3	Уявлення сучасної генетики про механізми спадкоємності	8	10
4	Методи у сучасних психогенетичних дослідженнях	8	10
5	Типологія генотип–середовищних ефектів	7	10
6	Генетика психічних розладів	8	10
7	Генетичні дослідження при розумовій відсталості	8	10
8	Генетичні причини підвищеної агресивності.	8	10
9	Психогенетичні дослідження особистісних властивостей	8	10
10	Інтелект в дослідженнях генетичної психології	7	10
11	Психогенетика обдарованості	7	10
12	Розвиток психомоторних та рухових здібностей	8	10
13	Вікові аспекти розвитку психічних ознак та поведінки людини.	7	10
Разом		100	130

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів відбувається у процесі лекції, практичного заняття, самостійної роботи, поточного контролю, консультацій та заліку згідно Положення про контрольні заходи Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет».

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, що необхідно набрати здобувачу вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно». При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів. Максимальна оцінка становить 100 балів.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	

60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнято	

Залік, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни й не вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти. Якщо студент хоче покращити оцінку семестрового контролю, то у відведений час він може одержати додаткові бали.

6. Засоби діагностики результатів навчання

- тестові завдання;
- опорні конспекти навчального матеріалу;
- конспекти хрестоматійних праць;
- ситуаційні вправи;
- термінологічний словник;
- реферати.
- залік.

7. Рекомендована література

Основна

1. Маруненко І. М., Тимчик О.В., Неведомська Є.О. Психогенетика. Посібник для вищих навчальних закладів. Київський університет Бориса Грінченка, Київ, 2018. – 231с
2. Кондрашихина О. А. Психогенетика: учебное пособие. - Киев : Центр учебной литературы, 2018. - 167 с.
3. Помогайбо В.М., Петрушов А.В. Генетика людини: навчальний посібник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2014. 280 с. (Серія «Альма-матер») (видання неперивидавалося)
4. . Психогенетика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. 294с.
5. Сергієнко Л.П. Практикум з психогенетики: Навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2018. 360 с.

Допоміжна

1. Веллз Спенсер. Подорож людини: генетична одіссея. / пер. з англ. Н. Гоїн. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2019. 224 с.
2. Демидов С.В., Мінченко Ж.М., Гавриленко Т.І., Новікова С.М., Соколенко В.Л. Антропогенетика з основами медичної генетики. Київ: Фітосоціоцентр, 2013. 608 с. (видання неперивидавалося)

3. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія: навч. посіб. / Т. В Дуткевич. – Київ: Видавництво КНТ, 2019. – 204 с
4. Корнєшук В.В. Профілактика та корекція девіантної поведінки підлітків: навч. посібник. / В.В. Корнєшук, М. О. Волошенко, В.П. Олло – Київ: Олді-Плюс, 2021. – 136 с.
5. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія: навчальний посібник / В. М. Поліщук. – 4те вид., стер. – Суми : Університетська книга, 2019. – 352 с.
6. Помогайбо В., Петрушов А., Власенко Н. Основи антропогенезу : підручник. Київ : Академвидав, 2015. 144 с.
7. Свааб Дік. Наш творчий мозок. / пер. з нім. С. Зубченко. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2019. 464 с.
8. Савчин М. Загальна психологія. К.: Видавництво ВЦ «Академія», 2020. 344 с.
9. Столяр О. Б. Молекулярна біологія: навчальний посібник; Міністерство освіти і науки України, Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка. - Київ: КНТ, 2018. - 224 с.
10. Рекреаційна психологія дитинства: теорія і практика. Колективна монографія. – Київ: «Центр учбової літератури», 2019. – 320 с.

Інформаційні ресурси

Інтернет, електронні книги та підручники, бібліотеки

1. <https://pidru4niki.com>» psihol. Вікова та педагогічна психологія
2. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/> Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>
3. Психологічна бібліотека Псіфактор: <http://psyfactor.org>
4. <https://rmc.trost.net.ua/wpcontent/uploads/2016/02>
5. <https://studfile.net/preview/3539206/>
4. https://studref.com/426605/psihologiya/sotsialnaya_psihologiya_obrazovana

9. Посилання на дистанційний курс

Н
У
Р
Е
Р

Розробник:

Дейниченко Л.М.

канд. педагог. наук, доцент

"
h
t
t
p